

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně **B. Š.**, zastoupené Mgr. Marií Kakaščíkovou, advokátkou se sídlem v Českých Budějovicích, Hroznová 47/15, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihočeského kraje**, se sídlem v Českých Budějovicích, U Zimního stadionu 1952/2, za účasti zúčastněné osoby Ing. I. S., o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2002, č. j. RR 522/02-Vob/VÚP-334, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 6. 2003, č. j. 10 Ca 66/2003-60,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Odměna advokátky Mgr. Marie Kakaščíkové **s e u r č u j e** částkou 2 150 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou kasační stížností se žalobkyně (dále i „stěžovatelka“) domáhala zrušení shora označeného pravomocného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti citovanému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný změnil rozhodnutí Městského úřadu Týn nad Vltavou, odboru výstavby a životního prostředí, ze dne 7. 8. 2002, č. j. VÝST/3553/nové pr/roz/2000/H., jímž tento správní orgán rozhodl o umístění stavby vrtané studny na pozemku p. č. 210/7 v katastrálním území V.

V úvodu kasační stížnosti žalobkyně odkázala na důvody jejího podání vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle jejího názoru byli úředníci rozhodující v její věci podjatí, stejně jako odborný znalec pan D., neboť stavebník studny Ing. S. je vzhledem ke svému pracovnímu zařazení jejich známý. Proto se nemohla řádně účastnit správního řízení a obdržela až územní rozhodnutí. Teprve po té, co se proti němu odvolala, si začal Ing. S. obstarávat potřebné podklady.

Stavba studny by měla být umístěna ve vzdálenosti 3,3 m od hranice s jejím pozemkem užívaným jako zahrada, tedy ochranné pásmo studny tak bude přesahovat i na něj. Tím ale budou omezena její vlastnická práva ve smyslu § 127 občanského zákoníku. Nepravdivý je závěr soudu, že při umístění stavby byla respektována ČSN 755115. Podle ní by totiž měla být studna umístěna minimálně 12 m od hranice s jejím pozemkem a 30 m od studny žalobkyně. Ani jedna z těchto vzdáleností tedy dodržena nebyla.

Studny musí být dle vyhlášky č. 137/1998 Sb. umístěny v prostředí, které nesmí být během jejich provozu znečišťováno, ale tuto podmínku umístěná studna nesplňuje. V této části obce není kanalizace, terén se svažuje k situovanému místu stavby a zahrady nad tímto místem jsou běžně hnojeny a ošetřovány chemickými postřiky. Žalobkyně dále vyjádřila obavu z toho, že odběr vody z nové studny ovlivní stav vody v její studni. Žalobkyně v souvislosti s tím požadovala, aby sousedova studna byla stejně hluboká jako ta její a byly tak zajištěny stejné podmínky pro odběr vody, ale správní orgán ji nevyslyšel. Za situace, kdy hloubka její studny je 4,35 m a hloubka studny Ing. S. 15 m, tak bude docházet ke stahování vody do hlubší z obou studní. Možnou propojenost studní podporuje i jeden ze závěrů znaleckého posudku p. D., že na posuzované lokalitě je mnohem víc puklinných systémů, které se navzájem protínají. Případná kontaminace vody v sousední studni proto ovlivní i kvalitu vody ve studni žalobkyně. Chyba se stala také v tom, že nebyla změřena hladina vody v okolních studních ještě před tím, než byl proveden vrt a že se studna nachází ve směru proudění podzemní vody od objektu žumpy.

Soud podle žalobkyně také neprozkoumal, zda byly dodrženy podmínky pro vydání územního rozhodnutí stanovené v § 39 zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Uvedl sice, že podmínky jsou stanoveny hodnotami dle ČSN 755115, ale splnění těchto podmínek již nezjišťoval. Neprověřil tedy, zda Ing. S. předložená potvrzení odpovídají skutečnému stavu věci. Nebyl také respektován závěr znaleckého posudku, že dosah depresivního kužele stavby je 23,3 m, neboť obě studny jsou od sebe ve vzdálenosti pouze 22 m. Na rozdíl od soudu dovodila, že pro zřízení vrtu je třeba splnit stejné podmínky jako pro zřízení vlastní studny.

Vytkla také soudu, že rozhodl bez jednání ve věci, což přičítala vlivu Ing. S. Proto vynesla námitku podjatosti soudu.

Po ustanovení právního zástupce žalobkyně svoji kasační stížnost ještě doplnila. V přezkoumávané věci nebyly podle ní respektovány základní zásady správního řízení stanovené v § 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, neboť rozhodnutí nevycházela ze spolehlivě zjištěného stavu věci a stěžovatelka neobdržela od státních orgánů dostatečnou pomoc a ponaučení. Přestože ve správním řízení namítala nesprávnost znaleckého posudku Mgr. D., správní orgány na tuto námitku nereagovaly. Přitom tento znalecký posudek vypracoval zmíněný znalec na objednávku Ing. S., a z toho důvodu považuje žalobkyně jeho obsah za neobjektivní. Navíc zpráva

o hydrogeologickém průzkumu byla zpracována obchodní společností, jejíž je Mgr. D. společníkem a jednatelem. Přes námitky žalobkyně však správní orgány jiný znalecký posudek neopatřily a žalobkyni o takové možnosti neinformovaly. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém by bylo důkazní řízení doplněno o výsledky Mgr. D., případně byl z popudu soudu vyhotoven nový znalecký posudek. Současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný využil možnosti podat ke kasační stížnosti vyjádření. Zdůraznil, že předmětem řízení je umístění stavby studny. Samotná stavba studny podléhá stavebnímu povolení a vodoprávnímu řízení. Řada námitek žalobkyně proto není v územním řízení na místě. Například předmětem tohoto řízení není dodržování podmínek stanovených vyhláškou č. 137/1998 Sb., stejně tak zatím nejsou stanoveny podmínky odběru. Důrazně odmítl zmínky o možné podjatosti rozhodujících úředníků, stejně jako pochybnosti žalobkyně o objektivitě soudního znalce. V ostatním odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Všechny údaje v rozhodnutí je podle něj možné doložit zápisy z místních šetření. Nesouhlasil ani s námitkou žalobkyně ohledně nerespektování § 39 stavebního zákona. Veřejný zájem byl v daném řízení chráněn příslušnými orgány státní správy na úseku životního prostředí, přičemž jejich stanoviska jsou součástí územního rozhodnutí. Ochrana vod je pak zajištěna příslušnými vodohospodářskými orgány v samostatném řízení při povolení stavby, které však ještě nebylo zahájeno. Podotkl rovněž, že dle § 8 odst. 3 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, je možné provádět čerpací pokusy při provádění hydrologického průzkumu bez povolení k nakládání s vodami. Žalovaný proto navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), přičemž vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

Nejvyšší správní soud v první řadě přezkoumal, zda v průběhu správního řízení a řízení před soudem nedošlo k poškození procesních práv žalobkyně z důvodů jí tvrzených. Pokud žalobkyně tvrdila, že se nemohla zúčastnit řádně správního řízení, pak nutno připomenout, že tato námitka směřovala k počáteční fázi územního řízení. K odvolání žalobkyně však odvolací orgán v průběhu doby územní rozhodnutí dvakrát zrušil a vrátil věc prvoinstančnímu orgánu k dalšímu řízení. V těchto časových fázích územního řízení již správní orgán žalobkyni nikterak neopomíjel a žalobkyně se řízení aktivně účastnila, což je z obsahu správního spisu zřejmé. Pochybení správního orgánu z úvodu správního řízení tak bylo napraveno a nemohlo mít vliv na zákonnost územního rozhodnutí o umístění studny.

Žalobkyně rovněž namítala, že správní orgány zanedbaly své povinnosti vyplývající z ustanovení § 3 správního řádu, zejména, že žalobkyni neinformovali o možnosti předložit z její strany jiný znalecký posudek. Dle odst. 1 a 2 této normy postupují správní orgány v řízení v souladu se zákony a jinými právními předpisy. Jsou povinny chránit zájmy státu a společnosti, práva a zájmy občanů a organizací a důsledně vyžadovat plnění jejich povinností. Jsou povinny postupovat v řízení v úzké součinnosti s občany a organizacemi a dát jim vždy příležitost, aby mohli svá práva a zájmy účinně hájit, zejména se vyjádřit k podkladu rozhodnutí a uplatnit své námitky. Občanům a organizacím musí správní orgány poskytovat pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěli v řízení újmu. Těmito povinnostmi se v přezkoumávané věci správní orgány nezpronevěřily. Pod zákonem

vyžadovanou pomoc a poučení správního orgánu ve vztahu k účastníkům řízení totiž rozhodně nelze podřadit jejich povinnost informovat účastníka řízení o jeho možnosti předložit konkrétní důkazy. Úkolem správního orgánu je úplné zjištění skutkového stavu věci a za tím účelem provádí dokazování, ať už k návrhům účastníků řízení nebo z vlastní iniciativy. Účastník řízení tak musí být spraven o tom, že má možnost podat návrhy na doplnění dokazování, správní orgán ale za něj nemůže domýšlet, jaký konkrétní důkaz by měl předložit. Na správním orgánu pak je, aby v odůvodnění rozhodnutí popsal, proč provedené dokazování považoval za dostačující k řádnému zjištění skutkového stavu věci.

Dále žalobkyně namítala, že ji v řízení před soudem byla upřena možnost zúčastnit se jednání ve věci. Nebylo tomu tak. Dle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Ve svém podání ze dne 1. 6. 2003 žalobkyně k dotazu soudu uvedla, že ponechává rozhodnutí o nařízení jednání plně na něm, a pokud spisy předložené účastníky řízení jsou pro jeho rozhodnutí dostačující, není nutné jednání. Tento projev vůle žalobkyně je dle Nejvyššího správního soudu možno považovat za souhlas žalobkyně s tím, že věc bude rozhodnuta bez jednání.

Poslední z námitek žalobkyně směřujících do procesních pochybení bylo její tvrzení, že ve správním řízení rozhodovali podjatí úředníci, stejně tak měl být podjatý soud (míněni zřejmě soudci senátu krajského soudu). K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že jak správní řád, tak soudní řád správní, obsahují ustanovení, která stanoví postup účastníka řízení, pokud se dozví o podjatosti správního úředníka nebo soudce, včetně lhůt pro vznesení námítka podjatosti (viz ustanovení § 10 správního řádu a § 8 odst. 5 s. ř. s.). Z údajů uvedených žalobkyní plyne, že o podjatosti pracovníků Městského úřadu v Týnu nad Vltavou pochybovala již v průběhu správního řízení. Přes jeho délku však námitka podjatosti konkrétních osob z její strany vznesena nebyla. Stejně tak nepodala námitku podjatosti konkrétních soudců v řízení před soudem, ač byla o této možnosti výslovně poučena. Pokud tedy s těmito tvrzeními přišla až v kasační stížnosti, nemůže tato stížní námitka obstát a Nejvyšší správní soud k ní nemohl přihlédnout. Jestliže byly na straně žalobkyně v tomto směru nějaké pochybnosti či dokonce důkazy, měla postupovat dle příslušných zákonných ustanovení v průběhu předmětných řízení, a ne až po jejich pravomocném skončení.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal důvodnost stížních námitek napadajících splnění zákonných podmínek pro umístění stavby studny. Dle § 39 stavebního zákona vymezí stavební úřad v územním řízení území pro navrhovaný účel a stanoví podmínky k ochraně veřejných zájmů v území; jimi zabezpečí zejména soulad s cíli a záměry územního plánování, včetně architektonických a urbanistických hodnot v území, věcnou a časovou koordinaci jednotlivých staveb a jiných opatření v území, požadavky k ochraně zdraví a životního prostředí a rozhodne o námitkách účastníků řízení. Dle prováděcího předpisu, vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, konkrétně jeho § 5, musí být studna individuálního zásobování vodou situována v prostředí, které není zdrojem možného znečištění ani ohrožení jakosti vody ve studni, a v takové poloze, aby nebyla ovlivněna vydatnost sousedních studní. Nejmenší vzdálenost studny od zdrojů možného znečištění a od sousedních studní je dána normovými hodnotami. Konkrétně se jedná o účastníky řízení mnohokrát zmiňovanou ČSN 75 5115 – Studny individuálního zásobování vodou (dále jen „norma“).

Územním rozhodnutím ve znění napadeného rozhodnutí rozhodl stavební úřad o umístění stavby vrtané studny na pozemku p. č. 210/7 v katastrálním území V. a stanovil

podmínky pro umístění a projektovou přípravu stavby. Dle Nejvyššího správního soudu umístil stavební úřad zmíněnou studnu ve spojení se stanovenými podmínkami zcela v souladu s požadavky vymezenými zmíněným ustanovením § 39 stavebního zákona. Z podkladů opatřených v důkazním řízení plyne, že správní orgány obou stupňů věnovaly otázkám ochrany veřejných zájmů, zejména s ohledem na ochranu zdraví a životního prostředí dostatečnou pozornost.

Žalobkyně předně nemá pravdu pokud tvrdí, že nebyla dodržena nejmenší vzdálenost stanovená normou mezi umístěvanou stavbou a nejbližším zdrojem možného znečištění, tedy žumpou žalobkyně využívanou jako suchý záchod. Podle údajů ze správního spisu je totiž nesporné, že faktická vzdálenost těchto dvou staveb bude více jak 20 m. Dle tabulky č. 2 normy je nejmenší vzdáleností domovních studní (a umístěvaná studna domovní studní ve smyslu definice dle bodu 2. 4. normy nepochybně je) od zdroje možného znečištění typu žumpy, vzdálenost 5 m v málo propustném prostředí a 12 m v propustném prostředí. Žalobkyní uváděná vzdálenost 30 m se týká veřejných a neveřejných studní. Dle bodu 3. 2. 4. normy mají být studny podle možností (nikoliv tedy povinně) umístěny proti směru proudění vody od zdroje možného znečištění s přihlédnutím ke tvaru depresního kužele, vyvolaného v hladině podzemní vody odběrem vody ze studny. Žalobkyně v souvislosti s tím ovšem přehlédla, že při snížení plánovaného odběru na 500 l denně bude dosah depresního kužele umístěvané studny 3,5 až 7,8 m, tedy nebude vůbec zasahovat objekt zmíněné žumpy. Žalobkyní uváděný dosah depresního kužele 23,3 m je nesprávný, neboť tento původně zmíněný odhad vycházel z podstatně vyššího denního odběru vody. Nebylo tedy prokázáno, že by tvrzení žalobkyně o možné kontaminaci bylo opodstatněným, protože jiné právně relevantní zdroje znečištění zjištěny nebyly. Je navíc s podivem že se žalobkyně spíše neobává kontaminace vody ve své studni z uvedené žumpy, která je v její těsné blízkosti.

Žalobkyně se také mýlí, pokud rozporuje vzdálenost umístěvané studny od hranice svého pozemku, neboť žádný právní předpis ani norma minimální vzdálenost stavby studny od hranice sousedního pozemku nestanoví. Bod 3. 2. 1. normy pouze stanoví, že do vzdálenosti 2 m od vnější konstrukce studny nesmí být území kolem ní znečišťováno ani jinak dodatečně ohrožováno, např. jinou stavbou či činností. Dle bodu 6. 1. normy pak plocha kolem studny do vzdálenosti 10 m nesmí být jakkoliv znečišťována a nejsou na ní dovoleny činnosti, které by mohly zhoršovat jakost podzemní vody. Tím ovšem nejsou samozřejmě nijak dotčena práva žalobkyně ve smyslu § 127 občanského zákoníku. Běžné užívání tohoto pozemku dané tím, že je veden v kultuře zahrada, nemůže umístěná studna nijak ohrozit. Povinnost neznečišťovat podzemní zdroje vody navíc plyne každému, například z příslušných ustanovení zákona o vodách nebo zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí.

Nedůvodnou je námitka žalobkyně týkající se nutnosti stavebního povolení pro průzkumný vrt. Krajský soud správně uzavřel, když odkázal na § 55 odst. 2 zákona o vodách, podle něhož se za vodní díla nepovažují průzkumné hydrogeologické vrty, a na § 8 odst. 3 písm. a) téhož právního předpisu, podle něhož povolení k nakládání s vodami není třeba k čerpacím pokusům při provádění hydrogeologického průzkumu.

Námítka žalobkyně týkající se vlivu umístěvané stavby na hladinu vody v její studni jsou v řízení o umístění stavby předčasné. Těmito okolnostmi se správní orgány zabývají až v řízení o povolení nakládat s vodami. Přestože se vzhledem k námitkám žalobkyně

v územním řízení správní orgány k této otázce již také předběžně vyjadřovaly, Nejvyšší správní soud se těmito námitkami pro jejich předčasnost zabývat nemohl.

Poslední ze stížních námitek žalobkyně brojila proti závěrům znaleckého posudku Mgr. A. D. ze dne 25. 7. 2000 a závěrům zprávy o hydrogeologickém průzkumu ze dne 12. 7. 2001. Namítala, že tyto podklady byly vypracovány k objednavce Ing. S., což podle ní mohlo ovlivnit jejich obsah, v důsledku čehož nebyl zjištěn správně skutkový stav věci. Nejvyšší správní soud tyto názory žalobkyně nesdílí. Mgr. A. D. je soudním znalcem v oboru těžba, odvětví geologie, specializace hydrogeologie. Byl tedy plně kvalifikovanou osobou jak k vypracování znaleckého posudku, tak (za obchodní společnost H. Č. B., s. r. o.) zprávy o hydrogeologickém průzkumu. S ohledem na statut soudního znalce bylo tedy jeho povinností vyhotovit zmíněné podklady zcela nestranně, bez ohledu na to, kdo je jejich objednavatelem. Že jím byla zúčastněná osoba Ing. S. není navíc ničím nestandardním, protože uvedené podklady je povinen předložit investor k návrhu na umístění stavby studny. V zásadě se tedy předpokládá, že budou vypracovány k objednavce stavebníka. Správní orgány ani krajský soud nenaznaly v průběhu projednávání věci, že by tyto důkazy obsahovaly nesprávné či nepravdivé údaje. Po přezkoumání věci neshledal důvody pro zpochybnění těchto důkazů ani Nejvyšší správní soud. Žalobkyní navrhované doplnění dokazování výsledkem znalce, případně vyhotovením revizního znaleckého posudku, se mu tak nejvíce opodstatněným a bylo by nadbytečné.

O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, protože rozhodl přímo ve věci samé.

Z výše uvedených důvodů proto nepřisvědčil Nejvyšší správní soud námitkám žalobkyně v důvodech jí podřazených pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobkyně nedosáhla v řízení procesního úspěchu, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 120, § 60 odst. 1 s. ř. s.), žalovanému náklady řízení o kasační stížnosti nevznikly. Ustanovené zástupkyni žalobkyně byla určena odměna za právní zástupkyni v celkové výši 2 150 Kč, což představuje odměnu za dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, sepis doplnění kasační stížnosti) ve výši 2 000 Kč a náhradu hotových výdajů za dva paušály ve výši 150 Kč, v souladu s § 11 a § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátního tarifu).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2006

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu

